

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. gruodžio 2 d.
(OR. en)

13512/1/20
REV 1

SOC 772
EMPL 542

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: ST 12945/20

Dalykas: Tarybos išvados dėl žmogaus teisių ir deramo darbo pasaulinėse tiekimo grandinėse

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl žmogaus teisių ir deramo darbo pasaulinėse tiekimo grandinėse, 2020 m. gruodžio 1 d. patvirtintos taikant rašytinę procedūrą.

**Tarybos išvados dėl žmogaus teisių ir
deramo darbo pasaulinėse tiekimo grandinėse**

PRIMINDAMA, KAD:

1. žmogaus teisių apsauga, darnaus vystymosi skatinimas, aplinkos apsauga, socialinio teisingumo skatinimas ir tarptautinės teisės laikymasis yra pagrindinės Europos Sąjungos vertybės, įtvirtintos Europos Sąjungos sutartyse ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje;
2. šiomis vertybėmis Europos Sąjunga remiasi vykdydama veiklą, kuria siekiama apsaugoti žmogaus teises ir propaguoti deramą darbą visiems;
3. valstybės narės yra įsipareigojusios propaguoti deramą darbą visiems, kaip nustatyta JT darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. Tvarios pasaulinės tiekimo grandinės yra itin svarbios norint pasiekti JT darnaus vystymosi tikslus, kaip pabrėžta ir naujajame Europos konsensuse dėl vystymosi¹;
4. JT darbotvarkėje iki 2030 m., 2008 m. TDO deklaracijoje dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos ir 2019 m. TDO šimtmečio deklaracijoje dėl darbo ateities nustatyta, kad deramas darbas visiems yra vienas iš pagrindinių tikslų;
5. TDO trišalėje deklaracijoje dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika, įmonėms pateikiamos gairės dėl socialinės politikos ir įtraukios, atsakingos bei tvarios darbo vietos praktikos, o EBPO rekomendacijose daugiašalėms įmonėms nustatyti socialiai atsakingo verslo principai ir standartai²;

¹ Naujasis Europos konsensusas dėl vystymosi „Mūsų pasaulis, mūsų orumas, mūsų ateitis“. 2017 m. Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų, Europos Parlamento ir Europos Komisijos bendras pareiškimas.

² Tarptautinė darbo organizacija. Trišalė deklaracija dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika; 5-as leidimas, 2017 m. kovo mėn. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija. EBPO rekomendacijos daugiašalėms įmonėms; 2011 m. leidimas.

6. pagrindinių teisių darbe principų, įtrauktų į 1998 m. TDO deklaraciją dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, laikymasis, skatinimas ir veiksmingas įgyvendinimas yra esminė deramo darbo darbotvarkės dalis;
7. 2016 m. Europos Taryba priėmė rekomendaciją dėl žmogaus teisių ir verslo, kurioje pateikiamos konkrečios gairės, kaip padėti valstybėms narėms³;
8. Taryba paragino valstybes nares ir Europos Komisiją skatinti ir puoselėti atsakingą valdymą pasaulinėse tiekimo grandinėse, be kita ko, užtikrinant įmonių socialinę atsakomybę, deramą stropumą pagarbos žmogaus teisėms atžvilgiu ir skatinant deramą darbą ir socialinę bei darbo apsaugą⁴;
9. Komisija patvirtino Europos žaliąjį kursą⁵, pabrėždama, kad ES, būdama didžiausia pasaulyje bendroji rinka, gali nustatyti standartus, kurių turi būti laikomasi pasaulinėse vertės grandinėse;
10. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra įsipareigojusios įgyvendinti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, kad žmogaus teisės ir darbo standartai būtų apsaugoti nuo neigiamo įmonių daromo poveikio, be kita ko, siekiant užtikrinti, kad dėl verslo veiklos nukentėję asmenys ir subjektai turėtų galimybę pasinaudoti veiksminga teisių gynimo priemone;

³ Europos Taryba. Žmogaus teisės ir verslas (angl. *Human rights and business*) – Ministrų Komiteto rekomendacija CM/Rec(2016)3 valstybėms narėms (2016 m.).

⁴ Europos Sąjungos Taryba. Darbo ateitis: Europos Sąjunga propaguoja TDO šimtmečio deklaraciją (2019 m.), dok. 13436/19, 19 punktas.

⁵ Europos Komisija. Komunikatas „Europos žaliasis kursas“; COM(2019)640 final, p. 22.

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:

11. COVID-19 pandemija pablogino jau ir taip nesaugią tam tikrų darbo jėgos dalių padėtį visuose pasaulinių tiekimo grandinių lygmenyse. Visų pirma nukenčia moterys, vaikai ir darbuotojai migrantai – jie susiduria su neproporcingais su verslu susijusiais žmogaus teisių ir darbuotojų teisių pažeidimais⁶;
12. tai, kad dėl COVID-19 pandemijos visame pasaulyje toliau smarkiai mažėja darbo valandų skaičius ir prarandama daug darbo pajamų, reiškia, kad vien neoficialioje ekonomikoje maždaug 1,6 mlrd. darbuotojų, t. y. beveik pusei pasaulio darbo jėgos, gresia tiesioginis pavojus prarasti pragyvenimo šaltinį⁷;
13. COVID-19 pandemija sukėlė pasaulinį ekonomikos nuosmukį – jis yra gerokai didesnis nei tas, kurį sukėlė 2007–2009 m. ekonomikos ir finansų krizė. Siekdamos susidoroti su šia išskirtine ekonomine padėtimi, Europos ir viso pasaulio įmonės susiduria su didžiuliais iššūkiais. Pandemija parodė, jog siekiant užtikrinti, kad krizės būtų valdomos veiksmingai ir lanksčiai, labai patartina, kad bendrovės būtų atlikusios savo vertės grandinių apžvalgą, žinotų, kas yra jų tiekėjai, ir su jais bendradarbiautų;
14. socialinė partnerystė atlieka itin svarbų vaidmenį šalinant ir švelninant COVID-19 krizės poveikį, tačiau ji gali būti veiksminga tik tuo atveju, jeigu yra apsaugota asociacijų ir kolektyvinių derybų laisvė;
15. per pastaruosius du dešimtmečius su vaikų darbu buvo kovojama kiek intensyviau, tačiau naujausi vertinimai rodo, kad pažanga šioje srityje gerokai sulėtėjo⁸. Jei vaikų darbo mastas ir toliau pasauliniu lygmeniu mažės taip lėtai, vaikų darbui panaikinti prireiks dar beveik 40 metų, o ne penkerių metų, kaip numatyta pagal 8-ojo darnaus vystymosi tikslo 8.7 uždavinį;

⁶ Jungtinės Tautos. Bendra atsakomybė, pasaulinis solidarumas: reagavimas į COVID-19 socialinį ir ekonominį poveikį (angl. *Shared Responsibility, Global Solidarity: Responding to the socio-economic impacts of COVID-19*); 2020 m.; COVID-19 ir vaikų darbas: krizė – laikas imtis veiksmų (angl. *COVID-19 and Child Labour: A time of crisis, a time to act*), UNICEF ir TDO bendras leidinys, 2020 m. birželio mėn.

⁷ *ILO Monitor: COVID-19 ir darbo pasaulis* (angl. *COVID-19 and the world of work*), 2020 m. balandžio 29 d.

⁸ Tarptautinė darbo organizacija, 2012–2016 m. vaikų darbo visuotinis vertinimas, rezultatai ir tendencijos, 2017 m. rugsėjo mėn.

16. vykdančią ekonominę veiklą visame pasaulyje ir vykdančią pasaulinę prekybą pasaulinėms tiekimo grandinėms tenka itin svarbus vaidmuo. Tarptautinių įmonių tiekimo grandinių tinkluose dirba šimtai milijonų darbuotojų. Šie tinklai sudaro 80 proc. pasaulinės prekybos⁹. Jie turi būti valdomi tvariai, kad būtų užtikrintas deramas darbas visiems, įskaitant teisingą darbo užmokestį, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis;
17. tvarus valdymas ir gamyba, taip pat socialinė partnerystė suteikia konkurencinį pranašumą. Laikydamosi nuoseklaus požiūrio, Europos Sąjunga galėtų pasinaudoti šiuo pranašumu ir, kaip didžiausia pasaulyje bendroji rinka, priimti vadovaujamą tarptautinį vaidmenį skatinant įmonių atsakomybę už jų veiksmus ir neveikimą;
18. išsamus įmonių patikrinimas, visų pirma išsamus patikrinimas pagarbos žmogaus teisėms atžvilgiu, yra itin svarbus veiksnys siekiant užtikrinti atsakingą tiekimo grandinių valdymą pagal JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, TDO trišalę deklaraciją dėl principų, susijusių su daugiašalėmis įmonėmis ir socialine politika, ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms;
19. atsižvelgdamos į 2011 m. Komisijos raginimą¹⁰, penkiolika valstybių narių priėmė savo nacionalinius verslo ir žmogaus teisių veiksmų planus. Pagal savo požiūrį į įgyvendinimą ir įsipareigojimus šie planai labai skiriasi. Kai kurios šalys įgyvendino arba planuoja įgyvendinti privalomus teisės aktus dėl išsamaus patikrinimo;
20. Europos Komisijos atlikta analizė rodo, kad šiuo metu tik mažoji dalis Europos Sąjungos įmonių atlieka visapusišką išsamų patikrinimą, kuriuo atsižvelgiama į visas žmogaus ir darbuotojų teises bei poveikį aplinkai ir kuris apima visą vertės grandinę¹¹. Tai gali kelti didelę riziką ir teisių turėtojams, ir įmonėms;

⁹ UNCTAD, Pasaulio investicijų ataskaita (angl. *World Investment Report*) (2013 m.).

¹⁰ Europos Komisijos komunikatas „Atnaujinta 2011–14 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“, COM(2011) 681 final.

¹¹ Europos Komisija (2020 m.). Tyrimas dėl išsamaus patikrinimo reikalavimų tiekimo grandinėje (angl. *Study on due diligence requirements through the supply chain*).

21. įmonių, profesinių sąjungų, verslo organizacijų ir kitų suinteresuotųjų subjektų savanoriškos priemonės ir iniciatyvos, pavyzdžiui, sektoriniai dialogai ir sektorinės ar teminės įvairių suinteresuotųjų subjektų platformos arba iniciatyvos, taip pat vartotojų informuotumo didinimas atlieka svarbų vaidmenį, tačiau mažai tikėtina, kad vien šiomis priemonėmis ir iniciatyvomis bus labai pakeisti būdai, kuriais įmonės valdo savo socialinį poveikį, poveikį aplinkai ir valdymui, ir suteikta veiksmingų teisių gynimo priemonių nukentėjusiems asmenims ir subjektams¹²;
22. Europos įmonėms, visų pirma tarpsektorinę veiklą vykdančioms įmonėms, taikomi skirtingi ES tvarumo ir išsamaus patikrinimo reikalavimai ir įvairūs nacionalinės teisės aktai. Todėl vis daugiau Europos įmonių, pripažįstančių ES masto privalomų taisyklių dėl išsamaus patikrinimo pagarbos žmogaus teisėms atžvilgiu vertę, vis labiau pripažįsta, kad Europos bendrojoje rinkoje reikia užtikrinti vienodas sąlygas ir tuos pačius standartus visiems, įskaitant konkurentus iš trečiųjų šalių¹³;
23. siekiant sujungti daromą įtaką ir ekspertines žinias, labai svarbu turėti bendrą supratimą apie išsamaus patikrinimo reikalavimus visuose sektoriuose, įmonių ir šalių dydžius, laikantis JT pagrindinių principų, EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir TDO trišalės deklaracijos dėl principų, susijusių su tarptautinėmis įmonėmis ir socialine politika;

PABRĖŽDAMA, KAD:

24. klausimai, susiję su pagrindinių teisių darbe pažeidimais, prastomis darbo sąlygomis, visų pirma nepakankama darbuotojų sauga ir sveikata, teisingo darbo užmokesčio neužtikrinimu, nereguliariu ar pernelyg ilgu darbo laiku, diskriminacija, taip pat smurtu dėl lyties ir priekabiavimu, darančiais neproporcingą poveikį moterims ir mergaitėms, be kita ko, tiekimo ir vertės grandinėse, turi būti sprendžiami laikantis visuotinio požiūrio;

¹² Europos Komisija (2020 m.). Tyrimas dėl direktorių pareigų ir tvaraus įmonių valdymo (angl. *Study on directors' duties and sustainable corporate governance*). Europos Komisija (2020 m.). Tyrimas dėl išsamaus patikrinimo reikalavimų tiekimo grandinėje (angl. *Study on due diligence requirements through the supply chain*).

¹³ Europos Komisija (2020 m.). Tyrimas dėl išsamaus patikrinimo reikalavimų tiekimo grandinėje (angl. *Study on due diligence requirements through the supply chain*).

25. siekiant įgyvendinti darnaus vystymosi tikslus reikia patikimos deramo darbo darbotvarkės – tai pabrėžiama ir 8-ajame DVT. Deramo darbo skatinimas yra ir esminis tvarios gamybos bei vartojimo, kovos su skurdu ir badu, socialinės apsaugos stiprinimo, lyčių lygybės rėmimo ir nelygybės mažinimo elementas;
26. atsakomybė už pagarbą asmenų žmogaus teisėms, šių teisių apsaugą ir jų įgyvendinimą valstybės teritorijoje ir (arba) jurisdikcijoje visų pirma tenka kiekvienai valstybei. Įmonių atsakomybė gerbti žmogaus teises nepriklauso nuo valstybių galimybių ar noro įvykdyti savo pareigą apsaugoti žmogaus teises;
27. Darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatytiems tikslams pasiekti reikalingos intensyvesnės pastangos ir konkrečios priemonės, kuriomis būtų skatinamas deramas darbas, be kita ko, pasaulinėse tiekimo grandinėse;
28. palankių sąlygų atsakingam tiekimo grandinių valdymui sudarymas ir pažanga tokio valdymo srityje yra svarbi ES veiksmų, kuriais skatinamas deramas darbas pasaulinėse tiekimo grandinėse, dalis;
29. siekiant panaikinti žmogaus teisių apsaugos spragas pasaulinėse tiekimo grandinėse prireiks vienu metu dedamų pastangų visuose esamuose politikos kanaluose. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, socialiniai partneriai, taip pat atitinkami suinteresuotieji subjektai, įskaitant pilietinę visuomenę, turi dirbti išvien, kad suvienytų pastangas nustatant patikimą politikos sistemą ir strategiją, pagal kurią būtų sudaromos vienodos sąlygos tarptautiniu mastu;
30. visos galimos įmonėms nustatytos prievolės turėtų derėti su tarptautiniais įsipareigojimais, būti proporcingos, jomis turėtų būti užtikrintas teisinis aiškumas, atsižvelgiama į konkrečią MVĮ padėtį bei poreikius ir jomis turėtų būti siekiama stiprinti deramą darbą, be kita ko, skatinti atsakingus ES įmonių ir jų partnerių besivystančiose šalyse santykius;

PALANKIAI VERTINDAMA TAI, KAD EUROPOS KOMISIJA:

31. įsipareigojo skatinti socialinį teisingumą likusiame pasaulyje, kad būtų užtikrinta teisinga pasaulio ekonomikos pertvarka¹⁴;
32. paskelbė ketinant 2021 m. pateikti pasiūlymą dėl naujos tvaraus įmonių valdymo iniciatyvos, kurioje, be kitų klausimų, būtų nagrinėjami žmogaus teisių, pareigos rūpintis aplinka ir išsamaus patikrinimo visose tiekimo ir ekonominės vertės grandinėse klausimai¹⁵;
33. imasi veiksmų įvairiose politikos srityse siekdama skatinti deramą darbą pasaulinėse tiekimo ir vertės grandinėse ir yra paskelbusi apie papildomas priemones. Šios politikos sritys apima prekybą, vystomąjį bendradarbiavimą, dialogus ir politiką darbuotojų teisių ir žmogaus teisių klausimais, sektorių politiką, kaimynystės politiką ir priemones, susijusias su įmonių atsakomybe, viešaisiais pirkimais, įmonių ataskaitų teikimu, tvariu finansavimu, išsamiais patikrinimais konflikto zonų naudingųjų iškasenų tiekimo grandinėse, aplinkos ir vartotojų politika;
34. stiprina savo veiklą su šalimis partnerėmis ir tarptautiniuose forumuose siekdama aktyviai propaguoti ir remti nacionalines ir pasaulines pastangas įgyvendinti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus ir EBPO rekomendacijas daugiašalėms įmonėms, taip pat TDO trišalę deklaraciją dėl principų, susijusių su tarptautinio verslo įmonėmis ir socialine politika;

¹⁴ Europos Komisija: Komunikatas „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“; COM(2020) 14 final.

¹⁵ Europos Komisija: Komunikatas „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija“; COM(2020) 380 final.

35. paprašė valstybių narių priimti nacionalinius veiksmų planus¹⁶ ir svarsto įvairių formų papildomas paskatas įmonėms, kad jos galėtų į savo veiklą integruoti DVT, kaip nustatyta jos diskusijoms skirtame dokumente „Darni Europa – iki 2030 m.“¹⁷, atsižvelgdama į ES pareikštą ketinimą apsvarstyti galimybes intensyvuoti JT pagrindinių principų, įskaitant galimą susijusį ES veiksmų planą, įgyvendinimą¹⁸.
36. tvirtai įsipareigojo sukurti tvaraus įmonių valdymo kultūrą ir užtikrinti gerai veikiančią įtraukią ekonomiką, kuri tarnautų žmonėms ir kurioje būtų pasiekiami aplinkosaugos ir socialiniai tikslai¹⁹;

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

RAGINA VALSTYBES NARES PAGAL JŲ KOMPETENCIJĄ IR ATSIŽVELGIANT Į NACIONALINES APLINKYBES, PRIPAŽIŠTANT SOCIALINIŲ PARTNERIŲ VAIDMENĮ IR GERBIANT JŲ SAVARANKIŠKUMĄ:

37. INTENSYVINTI pastangas siekiant veiksmingai įgyvendinti JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinius principus, be kita ko, kai tikslinga, remiantis naujais ar atnaujintais nacionaliniais veiksmų planais, kuriuose pateikiamas pažangus savanoriškų ir privalomų priemonių rinkinys. Nacionalinių veiksmų planų procesuose daugiausia dėmesio turi būti skiriama žmogaus teisių apsaugos spragų šalinimui ir juose turėtų nuolat dalyvauti darbuotojai ir kiti teisių turėtojai iš paveiktų grupių bei bendruomenių, taip pat socialiniai partneriai;
38. APSVARSTYTI GALIMYBĘ prisijungti prie Aljanso Nr. 8.7 siekiant paspartinti su Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. 8.7 uždaviniu susijusius veiksmus, kad būtų panaikintas vaikų ir priverstinis darbas ir prekyba žmonėmis pasaulinėse vertės grandinėse;

¹⁶ Europos Komisija: Komunikatas „Atnaujinta 2011–2014 m. ES įmonių socialinės atsakomybės strategija“; COM(2011) 681 final.

¹⁷ Europos Komisija (2019), Diskusijoms skirtas dokumentas „Darni Europa – iki 2030 m.“; COM(2019) 22.

¹⁸ 2019 m. vasario 18 d. įvykusiame 3673-iame Tarybos posėdyje priimtose Tarybos išvados dėl ES prioritetų JT žmogaus teisių forumuose 2019 m; dok. ST 6339/19.

¹⁹ 2019 m. Komisijos komunikatas „Europos žaliasis kursas“; 2018 m. Komisijos tvaraus augimo finansavimo veiksmų planas; Teisingumo GD vadovaujama tvaraus įmonių valdymo iniciatyva.

39. APSVARSTYTI GALIMYBĘ remti TDO administruojamą iniciatyvą „Vision Zero Fund“ ir panašius kitų tarptautinių organizacijų projektus, kuriais prisidedama prie visiško rimtų ir mirtinų su darbu susijusių nelaimingų atsitikimų, sužalojimų ir ligų pasaulinėse tiekimo grandinėse netoleravimo vizijos. Ir REMTI pastangas integruoti teisę į saugias ir sveikas darbo sąlygas į TDO pagrindinių principų ir teisių darbe sistemą²⁰;

RAGINA VALSTYBES NARES IR EUROPOS KOMISIJĄ PAGAL JŲ ATITINKAMĄ KOMPETENCIJĄ IR ATSIŽVELGIANT Į NACIONALINES APLINKYBES, PRIPAŽIŠTANT SOCIALINIŲ PARTNERIŲ VAIDMENĮ IR GERBIANT JŲ SAVARANKIŠKUMĄ:

40. jų įvairia vidaus ir išorės politika, daugiašaliuose forumuose ir bendradarbiaujant su pasauliniais partneriais PROPAGUOTI žmogaus teises pasaulinėse tiekimo grandinėse ir deramą darbą visame pasaulyje, be kita ko, vaikų ir priverstinio darbo, prekybos žmonėmis ir kitų žmogaus teisių pažeidimų visiško netoleravimo politiką;
41. APSVARSTYTI GALIMYBĘ nustatyti arba stiprinti iniciatyvas, visų pirma partnerystės programas, siekiant sustiprinti darbo inspekcijų sistemas trečiosiose šalyse;
42. PRISIDĖTI prie tvaraus ir atsparaus visuotinio atsigavimo po COVID-19 krizės imantis veiksmų, kuriais būtų šalinamas pasauliniu mastu juntamas šios krizės poveikis darbuotojams ir kitiems teisių turėtojams pasaulinėse tiekimo grandinėse, ir nustatant teisingos pertvarkos politiką;
43. DIRBTI DRAUGE siekiant skatinti nacionalinių ir europinių priemonių suderinamumą tvaraus įmonių valdymo atžvilgiu, be kita ko, kiek susiję su tiekimo grandinės reikalavimais, ir jų veiksmingą įgyvendinimą atsižvelgiant į sudėtingą Europos įmonių ekonominę padėtį dėl COVID-19 krizės;

²⁰ Europos Sąjungos Taryba: Darbo ateitis: Europos Sąjunga propaguoja TDO šimtmečio deklaraciją; 2019 m. spalio 24 d.; dok. ST 13436/19.

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ:

44. ATNAUJINTI savo 2006 m. Komunikatą „Skatinti padorų darbą visiems – Europos Sąjungos indėlis įgyvendinant padoraus darbo pasaulyje darbotvarkę“;
45. iki 2021 m. ĮDIEGTI ES veiksmų planą, kuriame daugiausia dėmesio būtų skiriama tvariam pasaulinių tiekimo grandinių formavimui, žmogaus teisių, išsamaus socialinės padėties ir aplinkos apsaugos patikrinimo standartų ir skaidrumo propagavimui, ir kuriuo būtų atsižvelgta į COVID-19 pandemijos metu įgytą patirtį ir žinias. Taip prisidedama prie JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, TDO trišalės deklaracijos dėl principų, susijusių su tarptautinio verslo įmonėmis ir socialine politika, ir prie EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms nuoseklaus įgyvendinimo. Veiksmų planu turėtų būti atsižvelgiama į tų asmenų, kurie yra pasaulinių tiekimo grandinių pradžioje, dažnai besivystančiose šalyse, poreikius, taigi jis turėtų papildyti atnaujintą deramo darbo darbotvarkę;
46. PATEIKTI pasiūlymą dėl ES teisinės sistemos, reglamentuojančios tvarų įmonių valdymą, įskaitant įvairius sektorius apimančias įmonių išsamaus patikrinimo pareigas visose pasaulinėse tiekimo grandinėse. Be kita ko, galėtų būti apibrėžta, kokios rizikos valdymo proceso rūšies įmonės turėtų laikytis siekdamos identifikuoti, sušvelninti, atsižvelgti į savo neigiamą poveikį žmogaus bei darbuotojų teisėms ir aplinkai ir užkirsti jam kelią;
47. NUMATYTI, be kita ko, ES teisės aktuose, tinkamas vystomojo bendradarbiavimo ir išorės politikos paramos priemonės, kurios gali būti įgyvendinamos kartu su pažangiu priemonių rinkiniu pasaulinėse tiekimo grandinėse, ir jų galimą poveikį nustatant vienodas sąlygas pasaulio mastu bei jų taikymą trečiosiose šalyse partnerėse;
48. SKATINTI nacionalinių verslo ir žmogaus teisių veiksmų planų plėtojimą ir įgyvendinimą valstybėse narėse siekiant gerinti koordinavimą ir didinti suderinamumą;
49. APSVARSTYTI GALIMYBĘ pateikti orientacines gaires, išdėstytas nacionaliniams verslo ir žmogaus teisių veiksmų planams skirtų kokybės kriterijų ir standartų forma, ir kurti valstybių narių tarpusavio mokymosi struktūras, susijusias su jų nacionaliniais verslo ir žmogaus teisių veiksmų planais;

50. APSVARSTYTI GALIMYBĘ pradėti ES masto sektorinius dialogus ir intensyvinti nacionalinius sektorinius požiūrius įvairių suinteresuotųjų subjektų pagrindu, siekiant spręsti su žmogaus ir darbuotojų teisėmis susijusius klausimus pasaulinėse tiekimo ir vertės grandinėse;
51. REMTI Pagrindinių teisių agentūros²¹ darbą ir jos patariamąjį vaidmenį dėl galimybės pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis tais atvejais, kai pasaulinėse tiekimo grandinėse daromas neigiamas poveikis žmogaus teisėms, ir aktyviai jais NAUDOTIS;
52. SIEKTI, kad į prekybos susitarimus būtų įtraukiami plataus užmojo skyriai tvarumo klausimais, kuriuose būtų numatytos tvirtos socialinės ir darbuotojų teisės ir nuostatos dėl atsakingo tiekimo grandinių valdymo, ir kad būtų nustatomos tvirtos esminės nuostatos dėl žmogaus teisių. Tęsti darbą kuriant griežtesnius stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus ir siekiant užtikrinti, kad šalys, kurios naudojasi vienašalėmis tarifų lengvatomis, laikytųsi tarptautinių žmogaus teisių ir darbo standartų.
-

²¹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, 2020 m. ataskaita dėl verslo ir žmogaus teisių – galimybė pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis (angl. *Report on Business and Human Rights - Access to Remedy*).